

*Sólyom László volt köztársasági elnök beszéde
a Nyilas Misi Tehetségtámogató Egyesület javára rendezett
jótékonysági hangversenyen
Budapest, 2014. augusztus 31.*

Tisztelt Támogatóink!

Sokféle magyar tehetségsegítő program működik. Vannak országos, sőt a Kárpát-medencére kiterjedő szervezetek, például a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, vagy a Kutató Diákok. S vannak kisebb-nagyobb alapítványok, amelyek földrajzi területeket, társadalmi csoportokat vagy szakterületeket céloznak meg.

A Nyilas Misi különlegességét két tulajdonsága adja: egyrészt a célja, másrészt a függetlensége és személyes felelőssége alapozott volta.

Az Egyesület célja, hogy romániai, hátrányos helyzetű, tehetséges fiatalokat legalább az érettségig eljuttasson, mégpedig magyar tannyelvű iskolában. Tudjuk, hogy minden kisebbségi társadalom sarkköve a saját iskola, hiszen iskolázott réteg nélkül etnikai zárvánnyá süllyed. A Nyilas Misi nem az elitképzésre irányul. Természetesen viszi magával és felkarolja a kiemelkedő tehetségeket is. A támogatott diákok legutóbbi bemutatkozásán a Magyar Tudományos Akadémián láthattuk és hallhattuk őket is: zenészeket, költőt, feltalálót, versenyek győzteseit. Engem mégis azok a „normális” egyetemi hallgatók fogtak meg leginkább, akik egyszerűen elmondták, hogy a Nyilas Misi kit hogyan segített abban, hogy most egyetemen tanulhatnak, s láthattuk, hogy e nélkül biztos nem lennének most itt.

A Nyilas Misi függetlensége és a személyes felelősség szorosan összefügg. A függetlenség azt jelenti, hogy az Egyesületnek nincs más forrása, csak a támogatók befizetései. A támogatók viszont meghatározott diákot segítenek, akiket – legalább papíron – a támogatás vállalása előtt bemutatnak, s eredményeiről a támogató mindvégig tájékoztatást kap. Ez a személyes viszony egyrészt azt jelenti, hogy ha nem jön meg havonta a támogatási összeg, a diák pénz nélkül marad. Másrészt gyakori a személyes kapcsolat felvétele, a meghívások; s a Barátság program az érettségi után is keretet ad a folytatásnak.

Sokféle támogatói magatartás van. Láttam, hogy a támogatott gyerek szinte családtaggá vált; s azt is tapasztaltam, hogy a világhírű tudós eljött az említett bemutatkozásra megnézni a maga diákját, meg is volt elégedve velem, de nem fedte fel magát. A támogató azonban mindig végigkíséri támogatottjának sorsát az érettségig – hiszen ez a sors a kezében van.

A személyességnek van egy aspektusa, amely *nekünk* fontos: ablakot nyit az erdélyi valóságra, és a kisebbségi lét valóságára. Az erdélyi magyar világ – Péntek Jánossal szólva – túlpolitizált és szimbólumokkal terhelt, pontosan úgy, mint az itteni. A magyar média főleg azzal foglalkozik, hogy az erdélyi politikusok közül ki, melyik Fidesz-főnök kegyében áll, s melyik utasítja el. Látunk zászló-lengetést, bevonulást stb. Ám mit tudunk a romániai magyar iskolaügyről – mi, a támogatók! Arról tudósítanak, hogy megmarad-e a száz éves gimnázium homlokzatán az eredeti, és most kiszabadított magyar címer. De mi van a falakon belül? A 15-20 évvel ezelőtti nagyarányú, anyaországi segítséggel folyó intézményfejlesztés itthon közismert. Egyetemből is mindjárt kettőt alapítottak, a Partiumit és a Sapienttiát. De elég-e, hogy sok iskolában magyarul tanítanak? Ha a kellő számú magyar iskola megvan, a kérdés megoldódott?

Szeretném felhívni a figyelmet alapítónk, Péntek János tanár úr nyílt levelére, amelyet idén tavasszal, éppen a Nyilas Misi és támogatói iránti felelősségtől is indítva, az erdélyi magyar iskolaügy irányítóihoz intézett – az iskolaigazgatóktól a tanügyi hivatalokig. Az interneten számos helyen olvasható; a Nyilas Misi honlapján is. Ebben a magyar nyelvű oktatás iszonyú hanyatlásáról ír; a diákok teljesítményének zuhanásáról, a tanárképzés színvonaltalanságáról, a pedagóguspálya visszasságairól, s mindemellett a szervezeti szétzilálódásról, iskolaösszevonásokról és -bezárásokról. Tudnunk kell erről nekünk is. De ha tudjuk is, mi a helyzet, ez nem csökkenti felelősségünket. Hiszen továbbra is érvényes Péntek tanár úrnak 2011-ben a szülőkhöz írott nyílt levele, amely annak idején bejárta az egész Kárpát-medencét. Ez a levél sorra veszi az anyanyelven, illetve a többségi állam nyelvén való iskolázás melletti és az ellene szóló érveket, s meggyőzően tanácsolja az anyanyelven való tanulást. Minden nehézség ellenére tehát ezt kell támogatnunk.

Nemcsak a tanügy helyzete kiált segítségünkért; a társadalom állapota is. Gondoljunk bele, hogy a Nyilas Misi támogatottjainak családjában az egy főre eső havi jövedelem 15 000 forintnak felel meg; a gyerekek felénél pedig még a 10 000 forintot sem éri el. Ezek a családok nem lennének képesek jól tanuló gyermeküket középiskolába járatni – hiszen annak költsége 10 és 30 000 forint között van havonta, különösen, ha a kollégiumot is fizetni kell.

Támogatásunkra tehát szükség van. Ez a támogatás a hazaszeretet megnyilvánulása. Miért a nagy szavak? Egyszerű: csordultig lehet valaki nemes, nagy érzelmekkel Magyarország és a magyar nemzet iránt. De ha valóban tudni akarja, hogy is áll a hazával, akkor a honfitársaival való konkrét kapcsolatát kell megvizsgálnia. Hasonló ez ahhoz, mint amit Jálics Ferenc jezsuita atya mond az Istennel való viszonyunkról: nem az a valóság, ki milyen hívőnek gondolja magát. Olyan az Istennel való kapcsolata, amilyen az embertársaival. A Nyilas Misi olyan támogatási formát kínál, amelyben a támogatott diák mindennapjai és jövője valóban a támogató kezében is van. Így a Nyilas Misi támogatása az önámítástól mentes hazaszeretet példája.

Sólyom László

a Nyilas Misi Tehetségtámogató Egyesület
fővédnöke